

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Karjalainen, Asko; Sippola, Paavo

Julkaisun nimi: Opetuksen kehittämisestä hyvät tulokset Oulussa

Julkaisuvuosi: 2011

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Karjalainen, A. & Sippola, P. (28.9.2011). Opetuksen kehittämisestä hyvät tulokset Oulussa. *Kaleva*, p. 18.

Opetuksen kehittämisestä hyvät

Suomen korkeakouluissa on viimeisten 15 vuoden aikana ryhdytty ponnekaasti tukemaan opettajia opetustehtävään hoitamisessa. Yliopistoissa aktivoituminen alkoi 1990-luvun alkupuolella. Korkeakoulujen välillä on kuitenkin suuriakin eroja siinä, miten näihin tukitehtäviin satsataan.

Joidenkin tulkintojen mukaan yliopistojen siirtyminen uuteen hallintoon on saattanut vähentää opetuksen kehittämistä. Maailman parhaimmissa yliopistoissa opetuksen ja opiskelun tukitoimiin panostetaan kuitenkin vahvasti, mikä osaltaan selittää hyvät tulokset. Maailmalta on myös esimerkkejä ailahtelevuudesta. Monissa brittiläisissä yliopistoissa opetuksen kehittämistä on ajettu alas, ja sitten sitä on taas uudelleen elvytetty. Alasajovaiheessa on tyypillisesti kysytty toiminnan tuloksellisuutta, ja jos numeroilla ilmaistavia tuloksia ei voida osoittaa, kehittämisresursseja leikataan.

Olimme vuosikymmenien ajan nostamassa opetuksen kehittämistä perustominnaksi Oulun yliopistossa ja koimme asian vaikuttavuuden käytännössä. Opetuksen kehittäminen on näkynyt yliopiston mitattavissakin tuloksissa, vaikka

Alakerta

Asko Karjalainen

Paavo Sippola

”Opetuksen kehittäminen on näkynyt yliopiston mitattavissakin tuloksissa, vaikka pääpaino on aina ollut ja sen pitää olla opetuksen sisällössä ja laadussa.”

pääpaino on aina ollut ja sen pitää olla opetuksen sisällössä ja laadussa.

Oulun yliopisto oli Suomen ensimmäisiä opetuksen kehittämiseen tuntuvasti investoineita yliopistoja 1990-luvulla. Opetuksen tukitoimet aloitettiin opettajatuutoroinnilla. Yliopistoon perustettiin opetuksen kehittämisyksikkö ja opetuksen laadunarvioinnin järjestelmä, otettiin käyttöön hyvän opetuksen palkitseminen, samoin opetuksen meritointimenetelmät. Yliopiston opettajille järjestettiin opetusosaamista parantavaa koulutusta. Toiminnan intensiivisyys johti opetusta arvioivan keskustelukulttuurin syntyyn, mikä taas rohkaisi edelleen uusiin kehittämistoimenpiteisiin.

Ensimmäiset merkit tutkintoaikojen lyhenemisestä näkyivät 1990-luvun kuluessa. Sen jälkeen valmistumisajat ovat lyhentyneet eri tiedekunnissa yhden tai jopa puoleltoista vuoden verran. Huomionarvoista on, että vastaavaa ei ole näkynyt koko maan keskiluvuissa. Kysymys ei siis ole ollut niinkään valtakunnallisista kuin yliopiston omista ponnisteluista.

Toinen mittari, joka indikoi onnistumista,

t tulokset Oulussa

on ollut tutkintomäärien kasvu. Tähän on yhtenä tekijänä vaikuttanut opiskelijamäärien kasvu. Yliopistot nostivat aloittajien määrää varsinkin siinä vaiheessa, kun rahoitus alkoi pohjautua tutkintomääriin. Mutta syntyi myös suuria yliopistokohtaisia eroja.

Silloisessa opetusministeriössä tehdyt vertailut osoittivat, että vuosina 2000–2007 tutkintomääriään kasvattivat eniten Oulun ja Jyväskylän yliopistot. Määrien absoluuttinen kasvu oli näissä yliopistoissa suurempi kuin esimerkiksi yli kaksi kertaa suuremmassa Helsingin yliopistossa. Oulun tulosta voi vielä korostaa sillä seikalla, että kasvua ei ole voinut saada aikaan lääketieteen alalla, koska siellä valmistuneisuus on perinteisesti ollut lähes 100 prosenttia, kuten myös opettajankoulutuksessa. Kasvu on tullut kokonaan muista tiedekunnista.

Kuvatut opiskeluaika- ja valmistumistiedot kertovat opetuksen ja opintojen kehittämisen onnistumisesta Oulun yliopistossa. Olisi kiinnostavaa saada yhtä tarkat tiedot muidenkin yliopistojen kehittämisen vaikutuksista. Vuonna 2008 tutkintotilastojen vertailu aikaisempaan vaikeutui. Tehdyt tutkinnonuudistuksen johdosta silloin päät-

tyi yleisesti vanhan tutkintojärjestelmän mukaan opiskelleiden oikeus suorittaa vanhamuotoinen tutkinto.

Näitä opiskelijoita valmistui runsaasti ennen määräajan päättymistä ja tutkintomäärät nousivat suurimmiksi kautta aikojen. Kun pitkään opiskelleita valmistui paljon, myös tilastoitu keskimääräinen opiskeluaika osoitti pitkäkestoisimpia opintoja tällä vuosituhannella. Kun lisäksi vuosi 2010 oli suurimman koulutusalan, tekniikan alan vastaava takarajavuosi, päästään normaaliaikojen tilastointiin uudelleen vasta seuraavien vuosien aikana.

Vertailukelpoisten tilastotietojen katkos vuoden 2007 jälkeen on vaikeuttanut kehityksen seurantaa. Eivätkä numerot olekaan kaikkein tärkeintä, vaan laatu, oppimisen laadun jatkuva parantaminen. Laadun parantamista ei pidä koskaan pysäyttää, uusia keinoja tulee ottaa käyttöön entisten hyväksi koettujen rinnalle.

Asko Karjalainen on Oulun ammatillisen opettajakorkeakoulun johtaja.

Paavo Sippola Oulun yliopiston eläkkeellä oleva kehitysjohtaja.